

Студијски програм: Социјална политика и социјални рад
Назив предмета: Социјални рад са старима
Наставници: доц. др Драгана Штекел, доц. др Зоран Весић, сарадница Виолета Марковић
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 5
Услов:
Циљ предмета Општи циљ овог предмета је анализа, проучавање и критичко промишљање перспектива и искустава старења на микро и макро плану. Изазови старења и услова живота старих особа ће бити проблематизовани и концептуализовани посебно са социјалног становишта, посматрајући старије доба у контексту перспективе животног тока. Фокус курса ће бити на следећим аспектима: 1) брига о старима из перспективе социјалне заштите (одговори система социјалне заштите на потребе старих и проблем старења), 2) вулнерабилност старих (насиље над старима, сиромаштво, инвалидитет и здравствени проблеми, животни услови, сексуалност, губитак и туговање и сл.) и 3) формално и неформално старање о овој популацији. Осим тога, овај курс ће разматрати и етичке дилеме у социјалном раду са старима и проучавати интервенције у раду са старима на микро и макро нивоу, укључујући интервенције и праксе засноване на доказима. Најважнија подручја која ће бити предмет анализе су: суочавање са променама које доноси старо доба, потребе за бригом о старима, дуготрајна нега, старих, креирање политика активног старења, финансијски и законодавни аспект бриге о старима, интервенције социјалног рада на нивоу појединца, групе, организације/институције, заједнице и друштва.
Исход предмета Исходи овог предмета ће се огледати у домену знања, вештина и компетенција. Студенти ће стећи знања о процесу старења, животних условима и специфичним вулнерабилностима које се везују за старо доба, као и о теоријама и истраживањима о старењу и старима. Студенти ће овладати вештинама критичке анализе социјалне заштите и импликацијама промена политика и мера у овом систему на добробит старих, али и социјални рад са старима и биће компетенти да планирају и предузимају интервенције на микро и макро нивоу које су осетљиве на све идентификоване различитости унутар популације старих. Осим тога, студенти ће савладати вештине идентификације препрека у адекватном задовољавању потреба старих, али и начина њиховог превазилажења употребом интервенција социјалног рада на нивоу појединаца, заједнице и друштва. Студенти ће усавршити специфичне методе и технике социјалног рада са старима у различитим фазама животног циклуса и ситуацијама (на пример, пензионисање, социјална изолација, насиље, смештај у дом) и контекстима – у институционалној и ванинституционалној заштити и код различитих пружаоца услуга.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Старост, концепт активног старења; Теорије о старењу; Демографски трендови, импликације и карактеристике старих у Србији; Законски и стратешки оквир; Социјална заштита и брига о старима у Србији (права и услуге, формални и неформални системи подршке); Дуготрајна нега старих (модел, потребе за дуготрајном негом у Србији и изазови); Био-психо-социјална процена; Процена когнитивних и емоционалних проблема код старих (деменција, поремећаји личности, душевна обољења, вишеструки губици); Социо-емоционални проблеми и могућности интервенције (промена улога, пензионисање, смрт партнера); Превенција и идентификација насиља и занемаривања; Превенција суицида и болести зависности код старих; Сексуалност и диховност код старих; Губитак и туговање; Палијативно збрињавање. <i>Практична настава:</i> Студенти ће у оквиру практичне наставе имати могућност избора између различитих истраживачких задатака: 1) интервјусање старије особе (65+), 2) интервјусање једног професионалца из области социјалне заштите (пружаоца услуге, стручног радника или сарадника), односно неговатеља или члана породице који непосредно брине о старијем члану породице, 3) анализа исхода и ефеката програма/пројеката по изору који имају за циљ унапређење положаја старих и генерално промоцију њихове био-психо-социјалне добробити. Студенти треба да критички испитају и анализирају аспекте који се односе на старост, а који су повезани са улогом, односно опису посла, обавезама и одговорношћу

испитаника/предмета истраживања, стављајући у одговарајући савремени друштвени контекст и постојеће политике и мере у области заштите старих.

Литература

Рори Линч (2016). Пракса социјалног рада са старима: позитивни приступ центриран ка особи. Београд: Универзитет у Београду, Факултет политичких наука.

Кен Неар (2006). Комуникација са старима. Рисан и Осло: Дом старих Грабовац и Цатхинка Гулдберг-сенгерет;

Наталија Перишић (2013). Дуготрајна заштита старих у систему социјалне сигурности Србије. У: И. Вујачић (ур), Годишњак Факултета политичких наука VII (9) (стр. 157-176). Београд: Факултет политичких наука

Гордана Матковић, Катарина Станић (2014). Социјална заштита у старости: дуготрајна нега и социјалне пензије. Београд: Факултет за економију, финансије и администрацију, Центар за социјално укључивање и Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва, Влада Републике Србије, стр. 11-76

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 30

Практична настава: 30

Методе извођења наставе

Панел предавања, дискусионе групе, студија случаја, игра улога, истраживачки задатак.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава	20	усмени испт	
колоквијум-и	30		
семинар-и			